

Karácsonyi szükségleteit legelőnyösebben szerezheti be Stein Péter

uri, női divat, kőműves és szövöttáru üzletében, Kárász ucca 10.

szervezni őket a nemzeti alapra. A nemzet egyeteme alatt a munkást is értem; helytelen dolog volna kiküszöbölni őket a nemzet életéből. Azonban ki kell jelentenem, hogy világnézeti egyöntetűség, a nemzeti életben való részvétel, a patriarkális életben való együttműködés ennek a harmóniának az egyedüli alapja. Megértés a munkaadó részéről a munkás felé és megértés a munkás részéről a munkaadó felé. Az egyoldalú érdekek hajszolása katasztrófát jelent egy nemzet életében.

— Nemzeti egységet nem azért hirdetek, hogy pártra tegyek szert, hanem azért, mert úgy ítélem meg a helyzetet, hogy a sötétségben össze kell fogózni, össze kell bujni, hogy el ne tévedjünk, hogy erősek legyünk. Tisztelet és becsület a munkásnak, ám kérdelem: a tisztviselő, a katona, a pap, a kisgazda, a kereskedő nem munkása-e a nemzetnek! Mindenki munkás, aki a nemzetért dolgozik. Ezt a jelzőt nem lehet kisajátítani.

— Hamis fogalmak korában élünk. Rend szerint tetszik a demokrácia jelszava, de milyen jogon beszélhetnek egyenlőségről és testveriségről, amikor a kommun alatt ez nem volt meg. A szónok beszélt azokról a fátylokról is, amelyeket ők gyujtanak meg. Kétféle fátyla van: egy, amelyik világít és egy, amelyik gyujtogat. Én a szocializmusban semmi tartalmat nem látok. A szocializmus igazi tartalmát én a részemről a munkásságról való gondoskodásban látom. A munka megbecsülése, a munkás jóléte, a közös termelés igazságos megoszlása révén érhető el a szociális jólét úgy,

hogy polgárt nevelek a munkásból. Ezt a szocializmust hirdetem én. De abból a szocializmusból, amely mindent le akar rombolni, hogy a kisebbséget ráerőszakolja a nemzetre, nem kérünk. Mi többségben vagyunk, mert mi polgárok és harcos polgárok vagyunk, akiknek tapasztalataink vannak.

— Azt is kifogásolta a szónok, hogy én érzem magamat hivatottnak a válaszfalak lebontására. Ebben a munkában nem konkurálok velük, mert erre a munkára én vagyok a hivatott, én képviselem a többséget és hivatalomnál fogva, én vagyok a nemzet vezére.

— Örömmel állapítom meg, — folytatta ezután Gömbös —, hogy a kinyújtott testvéri jobbot nem utasították vissza itt Szegeden sem. Remélem, hogy a demokrata párt és a többiek nem azért lesznek mögöttem, hogy engemet szolgáljanak, hanem a nemzetet akarják szolgálni.

Az erősebb ütemű élet

— Uj magyar embertípusra van szükség — mondotta tovább — a belső tartalmat keresőre és nem a felületesen élőre. Annak idején, amikor itt Szegeden összeültünk ellenforradalmat, történelmet csinálni, valljuk meg, hogy az ellenforradalmat akarók nem egészen azt a politikát óhajtották, amely azután következett. Ezért volt az, hogy ellenzékbe vonultam. Az erősebb ütemű életnek csimálók propagandát. A száguldó repülőgépek, az autók, a rádiók, a távolbalátó készülékek nem engedik meg a huszadik században azt a lukszust, hogy Pató

Pálként éljünk. Ahhoz, hogy a nemzet a maga mozgásában ne okozzon bajokat, kell, hogy szervezett legyen. A szervezethez viszonyított feltétele az alárendeltség. Ha a nemzet alá tudja magát rendelni a felsőbb érdekeknek, ha tisztában van azzal, amit akar, akkor a harc nem lesz meddő.

— Uniformba kell öltöztetni a magyar közéletet, egységessé kell tenni, nem arról van szó, hogy ki az elnök, az alelnök, mert ezen mi magyarok össze tudunk veszni, sem arról nincs szó, hogy ki köszön előre, mert ezen meg pláne össze tudunk veszni, — hanem arról, hogy kül- és belpolitikai vonalvezetésben az egész nemzet egyet akarjon. Akkor nem fogjuk bárgyún nézni a történelem folyását, pillanatok alatt, ha kell, cselekvőképesebbek leszünk.

„Nem csuszom el a narancshéjon“

— A nemzeti munkaterv, amelyet már sokan halálra ítélték, sok mindent tartalmaz. Itt van például a nemzeti öncélúság gondolata, amely azt fejezi ki, hogy senkisémmi, csak a nemzet — amelyet én sorsközösségnek nevezek fájra, állásra, foglalkozásra, vallásra való tekintet nélkül — valami. A nemzet önmagáért van. Mindenki: miniszter, munkás, polgár, szolgálja a nemzetnek. Napszámosok vagyunk mindnyájan, akik dolgozunk a magyar rögért. Ha én kezet nyujtok mindenkinek, nem a magam táborába hívom őket, mégis „elvi fenntartással“ élnek, mert lesik azt a bizonyos narancshéjat, amelyen a politikai életben oly könnyű elcsuszni. De én élelsemű vagyok, mindent látok, én nem csuszom el narancshéjakon.

Közbeszólás

— Mi van a tönkrement hadikölcsöntulajdonosokkal? — kiáltotta ekkor közbe egy harásny hang.

— A népkönyvtárakkal! — kiáltotta egy másik.

— Nagyon hálás szúktam lenni a figyelemzetekért — válaszolta Gömbös — bár nekem nincs szükségem rá. Magam is tönkrement hadikölcsöntulajdonos vagyok. Azt kérdelem a közbeszólótól: meg tudná oldani ezt a problémát?

— Meg! — kiáltotta a közbeszóló.

— Meg?

— Meg! — hangzott másodszor is.

Gömbös most így válaszolt:

— Jelentkezzen kérem a titkárnál. Előjegyzésbe veszem, hogy itt Szegeden nagykapacitású, széleslátókörű államférfiak születnek... Ezután így folytatta:

— Elismerem, hogy ez súlyos probléma, de nem első kötelesség, mert ha van jólét, a fájó sebeket könnyebb gyógyítani. Nagyobb problémáink vannak. Elismerem, hogy ez a kérdés fáj, de még jobban fáj nekem az, ha egy nemzet nem tud áldozatot hozni és nem tudja elfojtani keserűségét. Ma más kérdésekről van szó. A mezőgazdasági export fokozásáról,

a budapest—kecskeméti—szegedi transzkontinentális autót megépítéséről,

a magyar revízió gondolatáról. Fontosabb, hogy a hiteléletben olyan stílust teremtsünk, amelynek alapján a tőke a termelést szolgálja, egészséges telepítési politikára van szükség, modern hűtőházakra, hogy a külföldi piacot ellátni tudjuk, olyan tarifális politikára, amely mellett a termelés nincs veszélyeztetve.

— És még egyet akarok még mondani. Velem szenvedélyes hangon nem lehet tárgyalni. Amikor én nyugodt mérsékléssel beszélek és cselekszem, akkor velem nem lehet így beszélni, mert azt mondom: vagyok olyan legény, mint te, kedves barátom! A magyar kívánja az erős kezet, mely simogatni is tud. Tekintély és tisztelet nélkül nincs semmi.

A tőke

— Nemzetközi kapcsolatok szerzése révén meg kell találni a termelés rentabilitását. Piac kell, szerezni kell és megtartani kell a piacokat. Enélkül nincs élet. Meg kell indítani a vérkeringést, törekedni kell egy kiegyensúlyo-

Wagner Margit férjezett vitéz dr. Shvoy Kálmánné, Ferenc, Ernő és Jenő úgy a maguk, mint a rokonság nevében szomorodott szívvvel jelentik, hogy ed esatyjuk

Wagner Gusztáv

kereskedő, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank elnöke

folyó hó 19-én, munkás életének 76. évében, este 7 órakor, hosszas betegség után, a halotti szentségeket felvéve, az Urban csendesen elhunyt.

Földi maradványait f. hó 21-én délután 2 órakor a Klauzál tér 7. számú gyászházban a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszentáljuk és a belvárosi temetőben levő családi sírboltba helyezzük el örök nyugalomra.

Az engesztelő szentmiseáldozatot folyó hó 21-én d. e. 10 órakor fogjuk a szegedi Fogadalmi templomban az Urnak bemutatni.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

özv. id. Wagner Ernőné
szül. Wöss Adél
sógornője

Wagner Béla
unokaöccse

vitéz dr. Shvoy Kálmán
veje

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mélyszégyen fájdalommal jelenti az intézet elnökének

WAGNER GUSZTÁV urnak

elhunyat.

A megboldogult 45 év óta volt bankunk igazgatóságának tagja, majd elnöke.

Puritán egyéniséggel, gazdag tapasztalataiból leszürt életbölcsességgel, példaadó, lelkiismeretes munkásságával karolta fel intézetünk minden ügyét és érdekét.

Nemes egyénisége, szilárd jelleme lesz a mi példaképünk.

Emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.